

Imelised Aastad

The Incredible Years

ENNETUSTEGEVUSEST

- Loomisaasta: 1987 (USA), 2014 (Eesti)
- Sihtgrupp: varajane lapseiga (3–5 a), noorem kooliiga (6–10 a). Programm sobib 2–8-aastaste laste vanematele
- Elluviimise keskkond: perekond ja kodu
- Elluviijad: Tervise Arengu Instituudi grupijuhtide võrgustik
- Sisaldab: täiendusõpet, juhendmaterjale ja supervisiooni grupijuhtidele, info- ja õppematerjale ning koolitust lapsevanematele ja hooldajatele, programmi efektiivsuse seiret
- Ennetustasand: valikuline
- Märksõnad: riskikäitumise, vaimse tervise probleemide, õigusrikkumiste ja haridusprobleemide ennetus
- Eesmärk: parandada lapsevanemate oskusi ning lapse ja vanema vahelisi suhteid, arendada lapse eneseregulatsiooni- ja sotsiaalseid oskusi, ennetada ja vähendada käitumisprobleeme

Retsensendid: Mariliis Pöld, Jana Holmar

ETTEPANEKUD

UURIMISEKS:

- Teostada kulu-tulu analüüs ja selgitada välja programmi tasuvusmäär.
- Viia läbi juhuslikustatud kontrolluuring, et välja selgitada programmi mõju lapseea käitumisprobleemidele ja tervishoiu- ning sotsiaalteenuste kasutamise sagedusele. Uuringus hinnata tulemuste püsivust peale kuue kuu möödumist tegevuse lõpust.

KASUTAMISEKS:

- Ennetuse teadusnõukogu soovitab Eestis ennetustegevust kasutada, sest tagatud on tegevuse kavakohane elluviimine ja mõju on uuringutes mõõdukalt tõendatud.
- Lähtuda grupi komplekteerimisel pere objektiivsest vajadusest, mitte komplekteerija ja vanema varasematest kokkupuudetest.

Imelised Aastad programmi
veebileht

ENNETUSTEGEVUSE MÕJU

Soovitud esmaseks mõjuks on lapse häiriva käitumise vähenemine ja prosotsiaalse käitumise suurenemine. Esmaste tulemusnäitajate* hindamisel toetutakse lapsevanemate, õpetajate ja spetsialistide hinnangutele kuni 3 kuud pärast tegevuse lõppu.

- Viis üksikuuringute tulemusi koondavat uuringut näitas programmi kohest ja lühiajalist positiivset mõju: vähenesid laste käitumisprobleemid, suurenes prosotsiaalne käitumine.
- Eestis tehtud uuritud on näidanud sarnaseid tulemusi rahvusvaheliste uuringutega.

Soovitud teisene mõju on lapse vaimse tervise probleemide, sh depressiooni ja ärevuse vähenemine, kognitiivse võimekuse kasv, vanemlike oskuste paranemine ning lapsevanema vaimse tervise probleemide vähenemine. Teiseste tulemusnäitajate* hindamisel toetutakse lapsevanemate ja sõltumatute hindajate hinnangutele.

- Kaks üksikuuringute tulemusi koondavat uuringut näitas programmi positiivset mõju vanemlikele oskustele: suurenes laste kiitmine, vähenes füüsiline karistamine, ähvardamine, kritiseerimine, karjumine.
- Lapsevanemate vaimses tervises on tulemused kahe uuringu põhjal olnud erisugused.
- Ennetustegevus ei näidanud mõju laste kognitiivsele võimekusele, depressioonile ja ärevusele.

TÕENDATUSE KVALITEET: 2/3

ENNETUSTEGEVUSE TASE TEISTES ANDMEBAASIDES**

- **Kasvuntuki:** "Strong documented effect" (5/5)
- **Blueprints:** "Promising" (1/3)
- **Pewtrust:** "Second-highest rated" (5/6)
- **CrimeSolutions:** "Promising" (2/3)

*Esmane tulemusnäitaja on ennetustegevuse mõju või toime uuringu peamine tulemusnäitaja. Teisene tulemusnäitaja on muu tulemusnäitaja, mille vastu huvi tuntakse.

**Iga andmebaas kasutab erisugust hindamissüsteemi ja tasemeid.